T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI

DR. İNCİ AYAN BİROL'UN SANATI

VE

TÜRK BEZEME SANATINA KATKILARI

Yüksek Lisans Tezi

NUR NEVİN AZEİMNEZHAD KİVİ

Tez Danışmanı: DOÇ. GÜLNUR DURAN

İstanbul-2022

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı : Nur Nevin Azeimnezhad Kivi

Anabilim Dalı : Geleneksel Türk Sanatları

Programı : Tezhip

Tez Danışmanı : Doç. Gülnur Duran

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Temmuz 2022

Anahtar Kelimeler : Dr. İnci Ayan Birol, Türk Bezeme Sanatları, Tezhip, Minyatür

ÖZET

DR. İNCİ AYAN BİROL'UN SANATI VE TÜRK BEZEME SANATINA KATKILARI

Türk Bezeme Sanatları'nda özel bir yere sahip olan Dr. İnci Ayan Birol, önemli bir sanatkâr ve eğitimcidir. Aynı zamanda eğitim alanında yapmış olduğu hizmetleri incelendiğinde bu yönüyle de dikkate değerdir. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fizik-Matematik Bölümü'nde okurken, sanat eğitimini de aynı paralellikte yürütmüştür. Cumhuriyet döneminin çok değerli şahsiyetleri olan, Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver'den (1958-1970), Muhsin Demironat' dan (1974-1983) ve Rikkat Kunt' dan (1976-1985) yılları arasında tezhip dersleri almıştır. 1967 yılında Muş'ta başlayan fizik hocalığını, Orta Eğitim ve Yüksek Teknik Öğretmen Okulu (Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi) olmak üzere toplam on altı yıl hizmet vermiştir. Ardından, Marmara Üniversitesi'nden

gelen teklif üzerine, 1988 yılında Güzel Sanatlar Fakültesi'ne öğretim görevlisi olarak atanmıştır. 1982 yılında kurulmuş olan Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Tezhip-Minyatür Anasanat Dalı'nda bu görevini on iki yıl devam ettirmiş ve 2000 yılında emekli olmuştur. Selçuk Üniversitesi'nde Geleneksel Türk Sanatları Bölümü kurucu üyeliğinde de bulunan Dr. İnci A. Birol, lisans ve yüksek lisans derslerini, İstanbul-Konya arası, on iki yıl aralıksız hizmet ettirmiştir. Üniversite bünyesinde birçok öğrenci yetiştirmiş usta-çırak usulünde de çok sayıda sanatkârın eğitimine katkıda bulunmuştur.

XVI. yüzyıl klasik dönemin sanat anlayışı çerçevesinde, sanatımızı yaşatmak, yenilikçi yorumlarla günümüz sanatının biçimlenmesinde ve geleceğe taşınması noktasında, Dr. İnci A. Birol'un katkıları yadsınamaz. Eserlerde millî ve ferdî kimliğin bulunması gerektiğini dile getirmekte, gelenek kavramının üzerinde özellikle durmaktadır. Sanat kavramlarını temellendiren, anlam-sanat ilişkisi içinde *mânâ* kavramının düşünselliği İnci A. Birol'un tüm çalışmalarında hissedilmektedir. Sadelik ise, eserlerinde görülen en belirgin özelliktir. Tezhip, minyatür çalışmalarının dışında yağlıboya, suluboya çalışmaları, farklı alanlarda ve tekniklerde uygulanmış eserleri bulunmaktadır.

Kültür ve sanat adına yapmış olduğu tüm çalışmaları bir amaç doğrultusundadır. Türk sanatı, Türk bezeme sanatları, teknikleri ve eğitimi üzerine çok sayıda kitap, makale ve bildirileri bulunan Dr. İnci Ayan Birol'un sanatına olan aşkı, bağlılığı ve sanatına yapmış olduğu katkılarıyla, Türk bezeme sanatlarında özel ve ayrıcalıklı bir yere sahip olmuştur.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname : Nur Nevin Azeimnezhad Kivi

Department : Traditional Turkish Crafts

Programme : Illumination

Dissertation Supervisor : Assoc. Prof. Gülnur Duran

Thesis Type and Date : Master's Degree – July 2022

Keywords : Dr. İnci Ayan Birol, Turkish Decoration Arts, Illumination, Miniature

ABSTRACT

DR. İNCİ AYAN BİROL'S ART AND CONTRIBUTIONS TO TURKISH DECORATIVE ART

Dr. İnci Ayan Birol, who has a special place in Turkish Decorative Arts, is a significant artist and educator. At the same time, when the services she has done in the field of education are examined, it is also remarkable in this aspect. While studying at Istanbul University, Faculty of Science, Department of Physics and Mathematics, she carried out her art education in the same parallel. Birol took illumination lessons from Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver (1958-1970), Muhsin Demironat (1974-1983) and Rikkat Kunt (1976-1985), who were very valuable personalities of the Republican period. She started teaching physics in 1967 and served for 16 years at the Secondary Education and Higher Technical Teacher Training School (Marmara University Faculty of Education).

Then, upon the proposal of Marmara University, Birol was appointed as a lecturer to the Faculty of Fine Arts in 1988. She continued this duty for 12 years in the Illumination-Miniature Department of the Department of Traditional Turkish Handicrafts, which was established in 1982, and retired in 2000. Dr. İnci A. Birol, who is also a founding member of the Department of Traditional Turkish Arts at Selçuk University, continued her undergraduate and graduate courses for 12 years between Istanbul and Konya. She has trained many students within the university and contributed to the education of many craftsmen in the master-apprentice manner.

Within the framework of the art understanding of the XVI century classical period, Dr. İnci A. Birol's contributions cannot be denied in terms of keeping this Turkish art alive, shaping today's art with innovative interpretations and carrying it to the future. She indicates that national and individual identity should be present in the works and emphasizes the concept of tradition. The intellectuality of the concept of *meaning* in the relationship between meaning and art, which bases the concepts of art, is felt in all the works of İnci A. Birol. Simplicity is the most distinctive feature seen in her works. Apart from illumination and miniature works, Birol also has oil paintings, watercolor works, works applied in different fields and techniques.

All the works she has done in the name of culture and art are in line with a purpose. Dr. İnci Ayan Birol, who has numerous books, articles and papers on Turkish art, Turkish decorative arts, techniques and education, has a special and privileged place in Turkish decorative arts with her love, devotion and contributions to her art.

ÖNSÖZ

1994-1998 tarihleri, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar' a girmeye hak kazanarak okuduğum fakülte yıllarımdır. Öğrenciliğimin ikinci senesinde, Tezhip-Minyatür Anasanat dalını tercih etmemle birlikte, minyatür dersi hocası, Dr. İnci Ayan Birol'u tanıma imkânım oldu.

Hayat mı sanattan etkilenir, sanat mı hayattan? Sorusunun cevabı; elbette hayat sanattan etkilenir. Sanatın güzelliklerinden etkilenip, bunları hayatına geçirebilmek… Dr. İnci A. Birol'u tanımakta böyle bir şeydir işte. Sanatçı ve eğitimciliğinin yanında insanî değerlerini görmek, bir nebze olsa da nasiplenebilmek…Ülkesinin değerlerine sahip çıkan, deneyimleri, bilgisi, üretkenliği ile gerçek bir aydın kişilik. Kendisini zor beğenen, sert çıkışları olan biri olarak tarif etse de İnci A. Birol'un neşeli, anne şefkatinde yaklaşımını, yumuşak kalpli yüzünü görebilmek ayrı bir güzelliktir. Ayrıca yurtiçi ve yurtdışı seyahatlerinde birlikte geçirdiğimiz benim için çok özel günleri yaşamak ayrı bir mutluluk olmuştur, hoca- öğrenci ilişkisi içerisinde ve ötesinde…

"Dr. İnci Ayan Birol'un Sanatı ve Türk Bezeme Sanatına Katkıları" başlıklı bu tezimde; İnci A. Birol'un 1959 yıllarında Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver'le başlayan sanat eğitimi ile yarım asrı aşan zaman dilimini oluşturan sanatkârlığı yanında, bilim ve sanat alanlarında eğitimci olarak uzun yıllar süren hizmetleri ele alınmıştır. 1988 yılında Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nden gelen teklif üzerine, on altı yıllık Fizik eğitimciliğini noktalayarak Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü'ne öğretim görevlisi olarak atanmıştır. 2000 yılında MÜ GSF' den emekli olana kadar Tezhip-Minyatür Anasanat Dalı'nda bilgi ve birikimlerini öğrencilerine aktarmıştır. İnci A. Birol, emekliliğinin ardından kurucu üyeliğinde de bulunduğu Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde tezhip-minyatür sanatları dalında on iki sene hizmet etmiştir. Tam anlamıyla; yarım asrı aşarak, Türk bezeme sanatlarına emek vermiştir. İnci A. Birol, cumhuriyet dönemi ile başlatılan bezeme sanatlarının yeniden canlandırma hareketlerinin içinde, yaşadıklarıyla ve tanıklıklarıyla birçok konuya ışık tutmaktadır. Bununla birlikte kurmuş olduğu köprü vazifesi, bulunduğu konumu daha da özel kılmaktadır. Hiçbir zaman ön planda olmayı tercih etmeyen, sanata adanmış bir hayat… Dolayısıyla bugüne kadar birkaç röportaj haricinde hakkında kapsamlı bir araştırma yapılmamış olması ve

Türk Bezeme Sanatları disiplinleri içinde ve özellikle de konumuzu kapsayan bezeme sanatlarının belleğine katkı sağlama düşüncesi tezin konusunu oluşturmuştur. Çünkü, en büyük sanatkârlar takvimi aşan kişilerdir…

Öğrencisi olmaktan son derece mutlu olmakla birlikte kendimi her zaman şanslı hissetmişimdir. Dr. İnci A. Birol'a bana göstermiş olduğu ilgisi, açmış olduğu özel arşivi kendi tabiriyle *Kırk Ambar* 'ından hayatının kesitlerini paylaşması, bunun da ötesinde tezimin konusu olmayı kabul ettiği için kendisine şükran ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans yapmam için beni teşvik eden, tez konumun belirlenmesinde ve hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen, öğrencisi olmaktan keyif aldığım, eğitimciliğinin dışında her zaman öğrencilerinin yanında olan tez danışmanım sayın hocam, Doç. Dr. Gülnur Duran'a sonsuz teşekkür ederim. Dr. İnci Ayan Birol'un yaşam kesitlerine tanıklık eden ve bunları benimle paylaşan değerli hocalarım, Prof. Dr. Kenan Gürsoy, Prof. Dr. Çiçek Derman, Prof. Dr. Vildan Serin, Prof. Dr. İlham Enveroğlu, Grup Nokta üyeleri, değerli arkadaşlarım Arzu Tozlu, Naciye Nur Avlupınar, Nurcan Sertyüz ve Müzeyyen Bilgiç'e minnetlerimi ve teşekkürlerimi sunarım. Tüm bu süreçte sabır ve anlayışını esirgemeyen eşim, Seyyid Hidâyet Azeimnezhad Kivi' ye ayrıca teşekkür ederim.

Türk bezeme sanatlarının belleğine katkıda bulunması amacıyla yaptığım ″ Dr. İnci Ayan Birol'un Sanatı ve Türk Bezeme Sanatına Katkıları″ başlıklı bu çalışma, aynı zamanda fakültem, bölümüm ve Dr. İnci Ayan Birol hocama bir gönül borcudur.

İstanbul- 2022 Nur Nevin Azeimnezhad Kivi

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZET……..i

ABSTRACT…….iii

ÖNSÖZ…….....v

FOTOĞRAF LİSTESİ……..ix

KISALTMALAR…….xv

1. GİRİŞ…… 1

2. TÜRK BEZEME (TEZYÎNÎ) SANATLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ……... 4

3. DR. İNCİ AYAN BİROL KİMDİR?..... 23

4. DR. İNCİ AYAN BİROL'UN SANAT ANLAYIŞI……...28

4.1. Sanat Anlayışının Temelini Oluşturan Şahsiyetler……... 29

4.1.1. Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver (1896-1986)……. 29

4.1.2. Muhsin Demironat (1907-1983)……... 33

4.1.3. Rikkat Kunt (1903-1986)…… ……. 35

4.2. Sanat Anlayışının Temel Kavramları…… 38

4.2.1. Mânâ……... 38

4.2.2. Geleneğe Saygı ve Millî Üslûp ……... 42

4.2.3. Sadelik……. 45

5. DR. İNCİ AYAN BİROL'UN TÜRK BEZEME SANATLARININ ÇEŞİTLİ ALANLARINDAKİ ÇALIŞMALARI…….. 48

5.1. Klasik Anlayışta Çalışmaları…….. 48

5.2. Çeşitli Malzeme ve Teknikte Tasarım Çalışmaları…… 64

5.3. Yenilikçi Anlayışta Çalışmaları…….. 79

6. DR. İNCİ AYAN BİROL'UN EĞİTİMCİ YÖNÜ……87

6.1. Sanat Eğitimine Bakışı…… 88

6.2. Türk Bezeme Sanatları Eğitimi……99

7. DR. İNCİ AYAN BİROL İLE NEHİR SÖYLEŞİ…….....106

7.1. Aileler ve Çocukluk……... 107

7.2. Fakülte Yılları……. 113

7.3. Fizik Hocalığı……... 136

7.4. Sanat Eğitmenliği……. 144

8. DR. İNCİ AYAN BİROL'UN KRONOLOJİSİ……... 154

9. DR. İNCİ AYAN BİROL'UN YAYINLANAN KİTAP, BİLDİRİ VE MAKALE ÖZETLERİ……. 171

10. SONUÇ…… 182

EKLER: EK I: DR. İNCİ AYAN BİROL'LA İLGİLİ BAZI BELGELER……... 185

KAYNAKÇA……. 223

FOTOĞRAF KAYNAKÇASI……... 230

KAYNAKÇA

Kitaplar

ASLANAPA, Oktay, **Türk Sanatı,** On Yedinci Basım: Ekim, İstanbul, 2019.

AŞICI, Seher, ″ Kitap Dostu Bir Sultan: Fatih″, **Hat ve Tezhip Sanatı,** TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, 2009, s.301-319.

ATASOY, Nurhan, **Muhibbî Dîvânı Kara Memi**, Yayıncı: Masa, İstanbul, 2016.

AYVAZOĞLU, Beşir, **Geleneğin Direnişi,** Ötüken, İstanbul, 1997.

AYVERDİ, İlhan, **Misalli Büyük Türkçe Sözlük**, Kubbealtı Lugatı, 4. Baskı, Ocak, İstanbul, 2011.

BANARLI, Nihad Sâmi, **Kitaplar ve Portreler**, Kubbealtı Neşriyatı, 4.Baskı: İstanbul, Nisan, 2014.

BATUR, Enis, **Modernizmin Serüveni**, Sel Yayıncılık, 3. Baskı, İstanbul, 2020.

BAYTOP, Turhan, **İstanbul Lalesi**, T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara, 1948.

BİROL AYAN, İnci, ″ San'ata Bakış″, **Yüksek Mimar Dr. İ. Aydın Yüksel'e Armağan**, İstanbul Fetih Cemiyeti, 1. Baskı, Aralık, 2012, s.193-197.

BİROL AYAN, İnci, **Klasik Devir Türk Tezyini Sanatlarında Desen Tasarımı Çizim Tekniği ve Çeşitleri**, Kubbealtı Akademisi, İstanbul,1. Baskı, 2008, 9. Baskı, 2017.

BİROL, A. İnci; Çiçek Derman, **Türk Tezyînî San'atlarında Motifler**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul 1. Baskı 1991, 2. Baskı,1995, 14. Baskı, 2018, 15. Baskı, 2018, 16.Baskı, 2019, 17. Baskı, 2020.

BİROL, A., F. İnci, **Tohum**, Hâtırat, Muş Lisesi'nde Bir Buçuk Yıl (1967-1969), İki Nokta, 1. Baskı, İstanbul, Ağustos, 2021.

BİROL, A. İnci, **Sâmiha Ayverdi Mektuplar-9**, Kubbealtı Neşriyatı, 1. Baskı, Ocak, İstanbul, 2019.

ÇAĞMAN, Filiz, ″ Minyatür″, **Osmanlı Uygarlığı 2**, Yay. Haz. Halil İnancık, Günsel Renda, TC. Kültür Bakanlığı, Temmuz, İstanbul, 2003, s.892-931.

ÇORUHLU, Yaşar, **Türk Sanatında Hayvan Sembolizmi 1**, Ötüken Neşriyatı, 3. Basım, İstanbul, 2019.

DERMAN, Çiçek, **Müzehhib Mehmed Muhsin Demironat (1907-1983) Kâdıasker Mustafa İzzet Efendi Hilyesi**, Zeki Cemal Özen Hat Koleksiyonu, Ağustos, 2011.

DERMAN, Çiçek, **Hoca Hanım Rikkat Kunt 1903-1986**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 2013.

DERMAN, Çiçek, **Türk Tezyînatını Canlandıran Adam Feyzullah Dayıgil 1910 1949**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 2021.

DERMAN, Çiçek, ″Osmanlıda Klasik Dönem Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566) Türk Tezhip Sanatının Muhteşem Çağı:16. Yüzyıl″, **Hat ve Tezhip Sanatı**, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ed. Ali Rıza Özcan, Ankara, 2009, s.343-359.

DERMAN, Çiçek, ″Tezhip Sanatında Kullanılan Terimler, Tabirler ve Malzeme″, **Hat ve Tezhip Sanatı**, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ed. Ali Rıza Özcan, Ankara, 2009, s.525-534.

DERMAN, M. Uğur, **Ömrümün Bereketi:1**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul, 2011.

DERMAN, M. Uğur, **Medresetü'l-Hattâtîn Yüz Yaşında**, Kubbealtı Neşriyatı, 1. Baskı, İstanbul, Mayıs, 2015.

DURAN, Gülnur**, Ali Üsküdârî Tezhip ve Ruganî, Çiçek Ressamı**, Kubbealtı Neşriyatı, İstanbul,2008

İREPOĞLU, Gül, **Levnî Nakış Şiir Renk**, TC. Kültür Bakanlığı, İstanbul,1999.

KÜPELİ, Gülnihal, ″Tezhip Sanatımda Yenilik Arayışları: II. Bâyezid (1481-1512)″, **Hat ve Tezhip Sanatı**, TC. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ed. Ali Rıza Özcan, Ankara, 2009, s.321-341.

MAHİR, Banu, **Osmanlı Minyatür Sanatı**, Kabalcı Yayınevi, Birinci Basım, Ekim, İstanbul, 2005.

MESARA, Gülbün, ″Kanuni Sultan Süleyman'ın Sernakkaşı Karamemi″, **Hat ve Tezhip Sanatı**, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ed. Ali Rıza Özcan, Ankara, 2009, s.361-377.

SAYAR, Ahmed Güner, **A. Süheyl Ünver (Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri) 1898-1986**, Ötüken, 4. Basım, İstanbul, 1994.

TANINDI, Zeren, ″Kitap ve Tezhibi″, **Osmanlı Uygarlığı 2,** Yay. haz. Halil İnancık, Günsel Renda, TC. Kültür Bakanlığı, Ankara, 2002, s.864-891.

TANINDI, Zeren, **Türk Minyatür Sanatı**, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ekim, 1986.

TAŞKALE, Faruk, ″20. Yüzyıl Tezhip Sanatı″, **Hat ve Tezhip Sanatı**, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ed. Ali Rıza Özcan, Ankara, 2009, s.417-435.

TUNALI, İsmail, **Tasarım Felsefesi**, Fol, 1. Baskı, Eylül, 2020.

Süreli Yayınlar

BİNARK, İsmet, ″Türklerde Minyatür Sanatı″**, Türk Kültürü,** S. 92, Yıl: VIII, Haziran, 1970, s.532-545.

BİNARK, İsmet, ″Türkler' de Resim ve Minyatür Sanatı″, **Vakıflar Dergisi,** S.12, Ankara, 1978, s.271-290.

BİROL AYAN, İnci, ″Türk'ün San'at Dehâsı″, **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Y:5,

S:3, Temmuz, İstanbul, 1976, s.65-69.

BİROL AYAN, İnci, ″Sanat Hayatıma Işık Tutan Eller: Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver″, **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Y.45/2, Nisan, 2016, s.14-26.

BİROL AYAN, İnci, ″Türk Bezeme Sanatı″, **Diyanet,** S.135, Mart, 2002, s. 59-63.

BİROL AYAN, İnci, ″Geleneksel Türk El Sanatları Eğitiminin Önemi ve Hedefleri″, **Kubbealtı Akademi Mecmuası**, Yıl:21, S.2, Nisan, 1992, s.39-42.

BİROL, AYAN, F. İnci, ″ Ebrû’’, ve Geçmişte Yaşananlar″, Lale, S.2, Temmuz-Eylül, 2020.

DERMAN, Çiçek, ″ Hocam Rikkat Kunt Hanım (1903-1986)″, **El Sanatları Dergisi,** İSMEK, S.18, İstanbul, 2014, s.82-87.

DERMAN, M. Uğur, ″ Kaybettiğimiz Müzehhib Muhsin Demironat″, **Lâle**, Sayı:2, Temmuz, 1984, s.12-20.

MERİÇ, Rıfkı Melül, **Nakış Tarihi Vesikaları**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1953.

Bildiriler

BİROL AYAN, İnci, ″Geleneksel Sanatların Eğitimdeki Yeri ve Önemi″, **Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdaş Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyum Bildirileri**,

T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları:1861, 1997, s. 195-197.

Ansiklopediler

BAYTOP Turhan, KURNAZ, Cemal, ″ Lâle″, **İslâm Ansiklopedisi,** C.27, Ankara, C.27, 2003, s.79-81.

BİROL AYAN, İnci, ″Tezhip″, **TDV, İslâm Ansiklopedisi**, 41. cilt, İstanbul, 2012, s.61-62.

BİROL AYAN, İnci, ″Türklerin Sanata Bakışı ve Tezyini Sanatlarda Desen Çizme Tekniği″, **Türkler ve Türk Tarihi Ansiklopedisi,** C.12, 2002.

DERMAN, Çiçek, ″Türk Tezhip Sanatının Asırlar İçinde Değişimi″, **Türkler**, C.12, Ankara, YTY., 2002, s.289-299.

DURAN, Gülnur, ″Kara Memi″, **TDV**, **İslâm Ansiklopedisi**, C.24, İstanbul, 2001, s. 362-363.

SERİN, Muhittin, ″Geleneksel Türk El Sanatları″, **TDV**, **İslâm Ansiklopedisi**, C.41, İstanbul, s.581,582.

Tezler

ATİLA KIZILDAĞ, Oya, **Şah Kulu'nun Motif ve Desen Üslûbu**, MÜ Güzel Sanatlar Ens. Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2002.

Gazeteler

Edirne Sesi, ″Bn. İnci Ayan'la Bir Konuşma″, 8 Eylül /Cuma, s.1,4,1961.

Meriç, ″İnci Ayan'ın (Edirne Eski Eserleri) Resim Sergisi″, 9 Eylül / Cumartesi, s.1, 1961.